

Дата: 11-01-25

Клас: 6-А

Предмет: Мова. Література

Завдання:

Мова - Впр. 361, 362 (ст. 167)

Літ-ра - 1) прочитати казку "Летючий корабель".

2) дати псевдові відповіді на запитання.

Летючий корабель

Українська народна казка Гуцульщини

Були чоловік та й жінка та й мали трьох синів, двох розумних, а одного дурного. Та й дав цар приказ, що робить обід. Хто хотів, міг прийти до него. Люди збираються до царя на обід, та й ті два розумні брати теж. Та й кажуть:

— Втратити, не втратити, а може, чиєсь щастя закотилося там. Тато й мама жартують, кажуть дурному:

— Може би, й ти йшов?

— Ідуть тоти, то й я, — каже, — йду. Втрачу, не втрачу, може, моє щастя закотилося там.

— Тебе, дурного, вовки там з'їдять, — кажуть тато й мама. Мама налагодила розумним синам хліба білого, солонини, всячини надавала, та й пішли вони в дорогу. А дурний збирається та й каже:

— Мамо, тату, та й я йду.

— Та куди ти, дурний, меш іти?

Але він зачав упиратися, говорити, проситися. Вони кажуть:

— Та йди вже та й там пропади. І так уже дома нема з тобою ніякої ради.

Нав'язала йому мама в хустину черствого хліба. Узав він той вузлик на палицю та й пішов. Та й піврваний такий був. Десь перед полуднем зайшов він у ліс. І зустрічає його старий дідо.

— Куди, сину, йдеш?

— Іду, — каже, — до царя на обід. Втрачу, не втрачу, може, там моє щастя закотилося.

— Давай полуднувати, — каже йому той дідо.

— Та що, діду, будемо їсти? В мене такий черствий хліб, що ви не годні і вкусити його.

— Нічого, — каже, — розв'яжуй хустину.

Він розв'язав хустину, а то такий білий хліб показався, що такого він ніколи й не видів.

Пополуднували вони, та й каже дідо:

— Лягай, сину, спати. Вдар топором у цього дуба, перехрестися й лягай. Та тут і ночуй. А рано що ти подумаєш, то тобі й буде.

Дурний послухав тої поради, перехрестився, ударив топором у дуба і ліг спати. Рано пробуджується, а коло него золотий корабель. Сідає він на той корабель, і корабель самий летить. Летить він на тому кораблі, дивиться, а там якийсь чоловік іде і несе в'язку дров на плечах.

— Куди, — каже, — йдеш, чоловіче?

— Несу, — каже, — дрова.

— Та в лісі доста дров є, — каже дурний.

— Нє, — каже, — то не ті дрова. Це в мене такі дрова, що як їх розкидаю, то багато війська стає з тих дров.

— Сідай зо мною на корабель, — каже дурний.

Сів той, ідуть вони. Дивляться, а там якийсь чоловік став коло озера та й п'є воду.

— Та, — кажуть йому, — не можеш напитися води якимсь горщам, а п'єш з озера, як корова?

— Це озеро я за раз випиваю, — каже той. Звався він Пийвода.

— Сідай з нами, — каже дурний.

І Пийвода сів з ними, і полетіли вони далі. Летять, а там так багато хліба, а якийсь чоловік стоїть і їсть його.

— Ти чого, — кажуть вони, — не рубаєш ножем, а так цілий хліб береш і їси?

— Я, — каже, — цього хліба маю на раз лиш попоїсти. Об'їдало називався він.

— Сідай, — кажуть, — з нами.

Сів він, корабель летить, не треба ним керувати. Самий летить, ідуть вони далі, аж дивляться — якийсь чоловік в'язку соломи несе. З лісу в село несе солому.

— Ти чого, — питає дурний, — в село солому несеш? В селі й так багато соломи.

— Є, — каже, — солома, але не така. Як я цю солому розкидаю, то буде мороз і сніг.

Звався той чоловік Мороз.

— Сідай, — кажуть, — з нами. Сів і Мороз. Та й ідуть.

Ідуть вони всі, дивляться, а там якийсь чоловік одну ногу прив'язав до вуха, а одною йде.

— Чого ти, — кажуть, — так скачеш на одній нозі?

— Якби я, — каже, — двома ногами йшов, то я би весь світ перескочив.

— Сідай з нами.

Він сів, та й ідуть вони всі. Дивляться, а якийсь там роздивляється.

— Чого ти так дивишся? — питають.

— Я такі маю, — каже, — очі, що як подивлюся, то вижу через цілий світ.

— Сідай, — кажуть, — з нами.

І той сів з ними, і їдуть усі разом. Дурний спереду сидить на кораблі, а ті всі ззаду. І летить корабель. Чують ті, що до царя вже посходилися, і сам цар чує шум великий. Дивляться вони, а цей золотий корабель опускається і сідає там.

Подивився цар, а на тім золотім кораблі прилетів такий піврваний. А він же дав приказ: хто прилетить на золотім кораблі, за того доньку віддасть. А як подивився на таке опудало, то й страшно йому стало. За кого віддавати дочку? Йой! Але приказ такий був, тож мусить так бути. Каже цар:

— Віддам за тебе доньку, але ти виконаєш мої три завдання. А як не виконаєш, то мій меч, а тобі голова злетить з плечей геть.

Дурний зажурився. Що це буде?

— Зі своїм товариством, з яким ти приїхав, маєте з'їсти сорок печей хліба, дванадцять пар волів і сорок бочок вина випити. А як це не з'їсте й не вип'єте, то в мене меч, а тобі голова злетить з плеч.

Дурний так плаче. А Об'їдайло каже:

— Ти не журися. Най там напікають, най там наварюють, ми то поїмо.

А там напікають, а там наварюють. Ведуть з хліва дванадцять пар волів. Вина сорок бочок привезли. А той Об'їдайло як почав їсти, а той Пийвода як почав пити, то іншим нічого й не зосталося. Повиїдали і повипивали все.

«Біда, — думає цар, — маю видавати свою дочку за такого дурня».

Але сказав цар так:

— На завтра ти мені маєш устарати полк війська.

Дурний думає: «Як я маю полк війська встарати? Відки?» А ті питають:

— Що тобі завдав цар?

— Сказав, — каже, — аби був полк війська. Каже той, що ніс в'язку дров:

— Не журися, буде полк війська.

А рано той, що мав в'язку дров, зачав ті дрова розкидати, і став полк війська. Дурний наперед іде, а за ним марширує і співає полк війська.

— Хто там? — питає цар.

— Дурний із своїм військом марширує.

Цар так зажурився, що біда. І каже дурному:

— Два завдання ти вже виконав. Тепер маєш ще одне виконати, і буде так, як ти хочеш. Віддам доньку за тебе. Маєш переночувати в печі. Переночуєш, а відтак мемо робити весілля.

Сказав цар налагодити піч. Так напалили її, би то все погоріло там. Але Мороз перший зайшов у тоту піч, порозкидав там свою солому. І став мороз і сніг на соломі. Полягали вони там та й сплять.

Рано цар вислав свої слуги, аби вимели з печи попіл. А ті вернулися та й кажуть:

— То все жие.

Він гадав, що то все вигоріло, а то жие. Ну та й нарешті що? Цар сказав принести для дурного файне вбрання. Принесли вбрання, зібрав цар дурня і зробили весілля, таке, що в світі такого не було. Я був на тім весіллі, їв, пив, таки в роті сухо було. Та сів я на сталець, і цій байці кінець.